

ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Effect of Backward Design Learnign Unit Using Historical Methodology on Critical Thinking for Mattayomsuksa IV Students

อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี (Anupong Chumwaengwapee)*

อังคณา ตุงคะสมิต (Angkana Tungkasamit, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในวิชาประวัติศาสตร์ไทย ส31107 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาวังศึกษาวิช อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (One-Shot Case Study) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาวังศึกษาวิช อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภูที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แล้วนำมาสังเคราะห์คำอธิบายรายวิชา กำหนดคำอธิบายรายวิชา กำหนดมโนทัศน์ กำหนดโครงสร้างรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แล้วนำสาระการเรียนรู้ไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งความเหมาะสมของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
2. การศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 85 มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร้อยละ 75.52 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือนักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
3. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 85 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 86.5 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือนักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
4. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หน่วยการเรียนรู้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Key Words: Learning unit, Historical methodology, Critical thinking

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The purposes of the research was to develop and study the effect of backward design learning unit using historical methodology of Thai history subject S30107 for mattayomsueksa 4 students at Nawangsueksawit school, Nawang district, Nongbualamphu province for learning achievement, critical thinking and attitude towards learning history. The one-shot case study design was used in this study for data collection. The target group consisted of 40 mattayomsueksa 4 students at Nawangsueksawit school, Nawang district, Nongbualamphu province during the first semester of the 2010 academic year. The tools of the study included the backward design learning unit which had been developed, a learning achievement test, a critical thinking test and attitude questionnaires towards learning history. The data collected was analyzed by means of arithmetic mean, percentage and standard deviation.

The findings:

1. The process of developing the backward design learning unit using historical methodology on mattayomsueksa 4 students composes of an analysis of learning standards of the learning substance, a synthesis of course description to prescribe course description, a conceptual map, learning instruction, designing the backward design learning unit, designing lesson plans, learning process, determining learning media, resources measurement and evaluation and the organization of lesson plans using historical methodology, all of which were found to be at the most-appropriate level.
2. To study critical thinking for mattayomsueksa 4 students. Of the 85% of the full marks which passed the prescribed criterion of 70%, the students made critical thinking of 75.52%.
3. To study learning achievement for mattayomsueksa 4 students. Of the 85% of the full marks which passed the prescribed criterion of 80%, the students made a mean learning achievement of 86.5%.
4. To study towards the attitude to learning history for mattayomsueksa 4 students. The findings show that the students had a positive attitude towards learning history all of which was found to be at the most-appropriate level.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประวัติศาสตร์ทำให้ประชาชนในชาติรู้จักความเป็นมาของชาติของตน ยังความรักความผูกพันความหวงแหนในแผ่นดินที่พระมหากษัตริย์ บรรพบุรุษ และคนในอดีตได้เสียสละปกป้องแผ่นดินให้ดำรงมาจากบรรพบุรุษสู่ชนรุ่นหลังจนถึงปัจจุบัน การรู้จักประวัติศาสตร์ของประเทศชาติจะทำให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดความเป็นเอกราชของประเทศชาติให้คงอยู่ตลอดไป ดังพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์-พระบรมราชินีนาถที่ทรงแสดงความห่วงใยต่อเยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชาติไทยโดยการปลูกฝังเยาวชนได้ตระหนักถึงความเป็นมาของชาติไทย มีความรักความสามัคคีและภาคภูมิใจแผ่นดินไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ต้องคำนึงถึงการพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี รักชาติบ้านเมืองและท้องถิ่นจะ

ได้เป็นพลเมืองดีจากแนวคิดของคณะกรรมการการศึกษา
วุฒิสภา ด้วยการสอนประวัติศาสตร์ เพียงแค่ฉายหนังตัวอย่าง
และให้เด็กค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองนั้นอาจทำให้เด็ก
ไม่เข้าใจ ไม่เกิดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้จริง ๆ หากเรียน
แล้วเด็กไม่เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องราว
ที่เป็นประวัติศาสตร์ที่อาจเป็นบทเรียน แง่คิดที่จะทำให้เกิด
ความระมัดระวังป้องกันไม่ให้เกิดการฉ้อโกงที่เป็นความผิดพลาด
ในอดีตเกิดได้อีกครั้ง เพื่อให้สามารถอยู่กับปัจจุบันได้อย่าง
มีความสุข และเพื่ออนาคตที่มั่นคงของชาติ ซึ่งต้องอาศัย
การเรียนประวัติศาสตร์ด้วยการฝึกให้เด็กรู้จักการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ การเรียนด้วยการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ
การเรียนเพื่อให้เด็กรู้จักคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แยกแยะ
ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นออกจากกันได้ สามารถตั้งสมมติฐาน
เพื่อหาหนทางแก้ไขและสรุปประเด็นสำคัญโดยใช้เหตุผล เพื่อ
นำไปสู่การตัดสินใจอย่างรอบคอบและรอบด้านมากขึ้น

หากนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาประกอบกับการสอนโดยเน้นการฝึกทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณให้กับเด็กแล้ว การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในโรงเรียนน่าจะเป็นประโยชน์มากกว่าเพียงเรียนเพื่อให้รู้ว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้างเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้เรียนต้องมีความสามารถด้านการคิด

การสอนวิชาประวัติศาสตร์ให้นักเรียนเกิดความคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้น วิธีสอนที่จะนำมาใช้ควรเป็นวิธีที่ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลเพราะวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ต้องอาศัยหลักฐานและเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นข้ออ้างอิง ซึ่งนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมและจะช่วยพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนได้คือ การสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์เพราะการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการค้นคว้าข้อเท็จจริงและคิดหาเหตุผลด้วยตนเอง เป็นวิธีการฝึกรวบรวมความคิดอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีชาติโรตม (2545) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีโอกาสฝึกพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยตัวเอง รวมทั้งจะทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ซึ่งเป็นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย และเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการนำมาตราฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดไปสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และนำพาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว การสอนวิชาประวัติศาสตร์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนพร้อมทั้งการแก้ปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนนั้น ต้องอาศัยกระบวนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) และการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความคิด

อย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนได้ ดังนั้นผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาวังศึกษาวิช อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชัน มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนประวัติศาสตร์ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ในวิชาประวัติศาสตร์ไทย ส31107 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาวังศึกษาวิช อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
4. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (One-Shot Case Study) ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาวังศึกษาวิช อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน
2. ตัวแปรในการวิจัย
การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ใช้ศึกษา ดังนี้
ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในวิชาประวัติศาสตร์ไทย

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ในวิชาประวัติศาสตร์ไทย ส31107 สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทย โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 14 ชั่วโมง

2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3) แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน แบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ

4) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 20 ข้อ

4. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) วิชา ประวัติศาสตร์ไทย ส 31107 ในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินผล
การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหน่วยการเรียนรู้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้ในการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้ในการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการนำมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยนำเอาเนื้อหาสาระที่ 4 สาระประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ไทยมาประกอบเป็นสาระการเรียนรู้ และสร้างหน่วยการเรียนรู้ตามโครงสร้าง

หลักสูตรสถานศึกษา โดยขั้นตอนในการสร้างหน่วยการเรียนรู้ ต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งแต่ละขั้นตอนนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กันตามลำดับขั้นตอนต่อไป การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ แล้วนำมาสังเคราะห์คำอธิบายรายวิชา กำหนดคำอธิบายรายวิชา กำหนดมโนทัศน์ กำหนดโครงสร้างรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำสาระการเรียนรู้ไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ของกระทรวงศึกษาธิการ และมีความเหมาะสมของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 คิดเป็นร้อยละ 96.67 มีความเหมาะสมระดับดีมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษริย์ ร่วมคิด (2551) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนตามแนวคิดการออกแบบย้อนกลับและการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูอนุบาลในการออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอนหลัก 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้รายหน่วย ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้และการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้รายคาบ ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้ และการวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ประกอบด้วย การลงมือปฏิบัติกิจกรรม การสะท้อนความรู้จากการปฏิบัติ และการสร้างความคิดรวบยอด ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการใช้ความรู้ ประกอบด้วย การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงาน และการสะท้อนความรู้จากการปฏิบัติงาน 2) ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการออกแบบการสอนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป การสร้างและการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) นั้น ต้อง

ดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอนต่อเนื่องและสัมพันธ์กันโดยต้องอิงมาตรฐาน/ตัวชี้วัดในการเรียนรู้ และยังต้องบูรณาการสาระการเรียนรู้ทั้งสิ่งใกล้ตัวผู้เรียนมาจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนที่หลากหลายโดย ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่า มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีทักษะการทำงานและกระบวนการคิด

2. การศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 85 มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร้อยละ 75.52 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือนักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีชาติโรตม (2545) ได้เปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และกลุ่มที่เรียนแบบปกติ และเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนก่อนและหลังที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการวิจัยได้แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และแผนการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการของประวัติศาสตร์ มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 85 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 86.5 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือนักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรคชิ้นงานและภาระงานที่มีความครอบคลุมในการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะและกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนจุดประสงค์การเรียนรู้และการวัดประเมินผล รวมทั้งผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีความ

สนุกสนานในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิลาสนา ศุภคต (2552) ได้วิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการออกแบบย้อนกลับ ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับประถม ที่ได้รับการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง สร้างสรรค์ชีวิตไทย ด้วยการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.21 และนักเรียนร้อยละ 87.18 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 และนักเรียนร้อยละ 85 สอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 92.11 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84.21

4. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 ส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เกิดความรักและภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย วัตปาน (2528) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ.2325-2411) และทัศนคติต่อวิธีการสอน โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับกลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนโพธาวัฒนาเสนี จังหวัดราชบุรี กลุ่มทดลองเรียนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ กลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามคู่มือแนวทางการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น และแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิธีสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทัศนคติต่อวิธีสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กล่าวโดยสรุปผลของการนำหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในวิชาประวัติศาสตร์ไทย ส 31107 ต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ผู้สอนต้องออกแบบ วางแผน กำหนดหลักฐานการเรียนรู้ที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ การเรียนรู้ให้ชัดเจน

2) ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด การเรียนรู้มากที่สุด ตรงตามความต้องการและความถนัดของผู้เรียน เพื่อให้เกิด การเรียนรู้การทำงานอย่างมีส่วนร่วมและเกิดความสุขในการเรียนรู้

3) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ควรฝึกฝนผู้เรียนให้ เข้าใจถึงขั้นตอนกระบวนการทางประวัติศาสตร์ให้ชัดเจนก่อน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้นตอน

4) ในการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้สอนควรแนะนำและจัดการเตรียมข้อมูล แหล่งเรียนรู้ และวิธีการแสวงหาข้อมูล ให้แก่ผู้เรียนให้มากที่สุด เพื่อเป็น การประหยัดเวลาและให้ผลการเรียนรู้เป็นไปตามแผน การดำเนินงานที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าการสร้างและ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) เป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องและ

สัมพันธ์กัน โดยต้องอิงมาตรฐาน/ตัวชี้วัดในการเรียนรู้ และ ยังต้องบูรณาการสาระการเรียนรู้ทั้งสี่สิ่งใกล้ตัวผู้เรียนมาจัด การเรียนรู้โดยใช้การสอนที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่า มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีทักษะการทำงานและ กระบวนการคิด สอดคล้องกับผลของการใช้หน่วยการเรียนรู้ แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วย วิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติที่ดีต่อ การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอให้ออกเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) ควรมีการวิจัยเรื่องการพัฒนาหน่วย การเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้รูปแบบ และวิธีการสอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับรายวิชา ต่าง ๆ

2) ควรทำการศึกษาผลของการพัฒนาหน่วย การเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้วิธี การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในด้านทักษะกระบวนการ ทำงาน และทักษะกระบวนการคิดแบบต่าง ๆ

3) ควรทำการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบ ย้อนกลับ (Backward Design) ร่วมกับการพัฒนาหน่วย การเรียนรู้แบบบูรณาการในลักษณะต่าง ๆ เพื่อลดจำนวน สาระการเรียนรู้ที่มีจำนวนมากและประหยัดเวลาในการจัด การเรียนรู้ เช่น การบูรณาการสาระการเรียนรู้ที่มีความ คล้ายคลึงกันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น

4) ควรทำการศึกษาผลการใช้วิธีการสอน ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในวิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานและ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เอกสารอ้างอิง

ปิลันธนา ศุภดล. (2552). ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการออกแบบย้อนกลับ. (รายงานการวิจัย). ขอนแก่น: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา).

วิชัย วัตปาน. (2528). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติต่อวิธีสอนในวิชา สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์

กรมสามัญศึกษา. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัชรีย์ ร่วมคิด. (2551). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการออกแบบย้อนกลับและการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูอนุบาลในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2552, สิงหาคม, 5). ปฏิรูปการเรียนการสอนประวัติศาสตร์เพื่อสร้างสำนึกความเป็นไทย, *คมชัดลึก*, หน้า 16.

อารียา ศิโรตม. (2545). **ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.